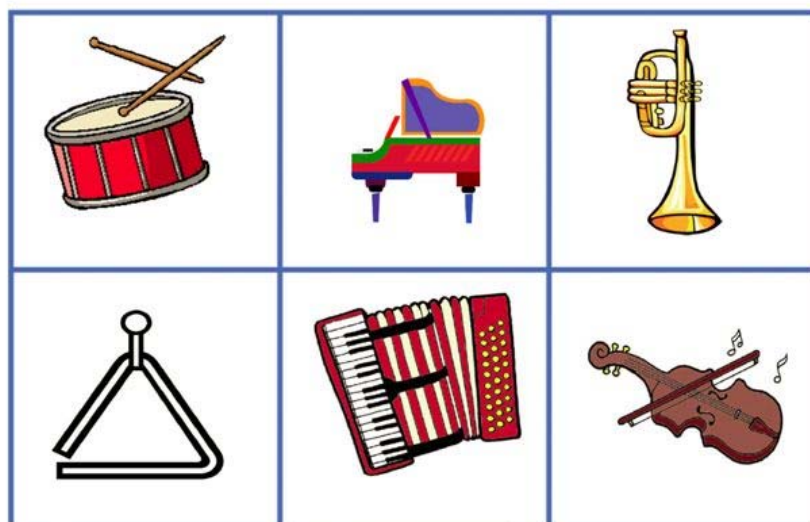

Meedoen in Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo

INHOUDSOPGAVE

1. Algemene inleiding.....	2
1.1 Theoretisch kader.....	3
2. Inhoud van deze notitie.....	4
3. Beleidskaders en regelingen.....	5
4. Het meedoenbeleid.....	6
4.1. Meedoenpact.....	6
4.2. Meedoenregelingen.....	7
4.3. Evaluatie.....	7
4.4. Conclusie en aanbevelingen	8
5. Bijzondere bijstand en langdurigheidstoeslag	9
5.1. Bijzondere bijstand en aanvraag witgoed	9
5.2. Decentralisatie langdurigheidstoeslag	10
6. Collectieve ziektekostenverzekering.....	11
7. Terugdringen niet-gebruik.....	13
8. Doelgroep.....	14
9. Resumé aanbevelingen	15
10. Financiële consequenties	18
- Gemeente Aa en Hunze.....	18
- Gemeente Assen.....	19
- Gemeente Tynaarlo.....	20
Bijlage:	
Evaluatie meedoen cijfers (de aantallen en bedragen)	21
- Gemeente Aa en Hunze.....	21
- Gemeente Assen.....	22
- Gemeente Tynaarlo.....	23

1. ALGEMENE INLEIDING

Iedereen heeft het recht om mee te doen in de maatschappij. De Gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo zijn zeer succesvol in het hun inwoners gebruik te laten maken van dit recht. Het vaststellen en uitvoeren van de notitie "Meedoen Mogelijk Maken" was hiervoor de basis. De doelstelling van die notitie is om er voor te zorgen dat mensen mee doen en mee tellen. Primair is dit gericht op het re-integreren op de arbeidsmarkt. Als dit niet mogelijk is, staat participeren in de maatschappij voorop.

Het instrument wat het meedoen van mensen mogelijk heeft gemaakt is de Meedoenpremie. Er zijn vier Meedoenpremies, namelijk:

- Meedoenpremie ouderen, chronisch zieken en gehandicapten;
- Meedoenpremie schoolgaande kinderen;
- PC-project;
- Meedoenpremie voor werk en inkomen klant.

Deze premies geven mensen met lage inkomens een financiële ondersteuning, waardoor zij mee kunnen doen aan maatschappelijke activiteiten en dus kunnen participeren in de maatschappij. De Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) van de drie gemeenten is van mening dat participatie in de maatschappij ondersteunend is aan de weg terug naar werk.

Het succes van de Meedoenpremies ligt hem vooral in de grote toename van het gebruik van deze premies. In voorafgaande jaren is het heel moeilijk gebleken de extra regelingen, waaronder de Meedoenpremies, aan de man te brengen. Het gebruik van deze premies is het laatste jaar enorm gestegen. Dit komt omdat de premies toegankelijker zijn geworden voor de doelgroepen en er via verschillende communicatie-uitingen aandacht aan is besteed.

De bureaucratie bij de aanvraag van de premies is sterk vereenvoudigd. De meedoenpremie voor schoolgaande kinderen en het PC-project wordt zelfs automatisch toegekend aan mensen die al een uitkering ontvangen. Vanzelfsprekend heeft dit het bereik enorm vergroot. Veel kinderen en jongeren in onze gemeenten hebben hierdoor een budget om mee te doen aan activiteiten op school, lid te worden van een sportvereniging of mee te doen aan culturele activiteiten. Tevens wordt een achterstand op school voorkomen door de aanwezigheid van een computer, inclusief een internetverbinding.

Het gebruik van de Meedoenpremie voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten kent ook een grote toename. Vereenvoudiging van het aanvraagformulier en een campagne in de lokale media heeft geleid tot meer dan verdubbeling van het aantal verstrekkingen.

In deze notitie maken we de (tussen) balans op van het Meedoenbeleid en de Meedoenpremies. De premies staan in verband met de andere extra uitkeringen die de ISD verstrekt. Daarom zal in deze notitie ook aandacht worden besteed aan deze regelingen. We willen het huidige succes vanzelfsprekend doorzetten, tegelijkertijd willen we ons voorbereiden op een volgende stap. Via aanbevelingen over de Meedoenpremies en de extra regelingen van de ISD bereiden we ons voor op de toekomst.

In de notitie "Meedoen Mogelijk Maken" is al aangekondigd dat we steeds meer ondersteuning in natura willen bieden, en dus minder aan financiële ondersteuning willen doen. In het Meedoenpact zoeken we de samenwerking met bijvoorbeeld welzijnsinstellingen, scholen en sportverenigingen. Door slim om te gaan met middelen willen we de doelgroep een breed aanbod doen in mogelijkheden tot participatie. Omdat dit een innovatieve ontwikkeling is, ontvangen we hiervoor een subsidie van het ministerie en met ondersteuning van TNO verkennen we de mogelijkheden.

1.1 Theoretisch kader

Naast de Meedoenpremies zorgen de andere extra regelingen van de ISD ook voor meedoen in de maatschappij. De doelstelling van de ISD is er primair op gericht om mensen te re-integreren op de arbeidsmarkt. Echter als mensen niet in hun primaire behoeften worden voorzien, zich onveilig voelen of niet kunnen participeren in maatschappelijke activiteiten, zal dit de weg terug naar werk aanzienlijk bemoeilijken.

De opbouw van de regelingen van de ISD sluit aan bij de piramide van Maslow¹ die inzicht geeft in de behoeftehiërarchie van mensen. De theorie stelt hierbij dat eerst een behoefte vervuld moet worden, voordat men ruimte heeft voor de behoeften van een hoger niveau. Hierbij maakt Maslow een onderscheid tussen de deficiënte- of fundamentele behoeften en de groei-behoeften. Het sociale zekerheidsbeleid van landelijke overheid en de drie gemeenten richt zich op de fundamentele behoeften.

De basis van de piramide bestaat uit de fysiologische behoeften, zoals eten, drinken en slapen. Op dit onderdeel richt de Wet werk en bijstand (Wwb) zich. De Wwb-uitkering is bedoeld om in het (basis) levensonderhoud te voorzien.

De Wwb ondersteunt ook de materiële kant van het tweede niveau, zekerheidsbehoeften, zoals een dak boven het hoofd. Voor deze behoefte kennen we een extra aanvulling via Langdurigheidstoeslag en Bijzondere Bijstand inclusief de kwietschelding van gemeentelijke belastingen. Daarnaast zijn er diverse landelijke regelingen bijvoorbeeld de huurtoeslag en zorgtoeslag die zich richten op de behoeften van het tweede niveau. Voor de immateriële kant, zoals de zaken op orde hebben en stabiliteit, kennen we de dienstverlening van de personal coaches van de ISD en de voorzieningen vanuit de WMO (wet maatschappelijke ondersteuning), evenals adequate hulpverlening bij schulden en de collectieve ziektekostenverzekering. Diverse vrijwilligersorganisaties waaronder Humanitas zijn ook actief op dit vlak.

Het derde niveau gaat over de behoefte aan het ergens bijhoren en genegenheid. Dit wordt gestimuleerd door prettige sociale contacten op allerlei fronten. Op dit niveau richten de meedoenregelingen zich. Door het mogelijk maken en stimuleren van meedoen aan zaken als sportieve en culturele activiteiten en sociale activiteiten worden sociale netwerken opgebouwd en uitgebreid. Naast de materiële invulling via de meedoenregelingen kan er ook laagdrempelig gebruik gemaakt worden van het aanbod van welzijns- en ouderenorganisaties.

Het laatste fundamentele niveau, de behoeften die zich richten op waardering en respect, gaan over "iemand zijn" en "mee tellen". Om hierin de inwoners van de drie gemeenten te ondersteunen zorgt de ISD voor re-integratie op de arbeidsmarkt en participatie via bijvoorbeeld sociale activering. Dit doet ze samen met re-integratiebureaus, opleidingsinstellingen en werkgevers. De integrale samenwerking met het UWV-werkbedrijf in Werkplein Baanzicht is hierin zeer succesvol gebleken.

¹ Abraham Harold Maslow (Brooklyn, 1 april 1908 - California, 8 juni 1970) was een Amerikaans klinisch psycholoog.

2. INHOUD VAN DEZE NOTITIE

Deze notitie richt zich op de toekomst. De totstandkoming van de huidige successen worden benoemd en er worden aanbevelingen gedaan hoe we succesvol kunnen blijven in de toekomst.

We richten ons vooral op het derde niveau van de piramide van Maslow, de behoefte aan ergens bijhoren. Hierbij kijken we naar het effect van de Meedoenpremies en hoe deze de participatie van mensen aan maatschappelijke activiteiten bevordert. De stap naar werk overstijgt in dit geval deze doelstelling. Daarom wordt de Meedoenpremie voor de werk en inkomen klant niet in deze evaluatie meegenomen. Deze premie is gekoppeld aan deelname aan een traject gericht op inschakeling op de arbeidsmarkt. Gezien deze duidelijke koppeling aan re-integratie wordt de evaluatie van deze premies gekoppeld aan de evaluatie van het totaal aan re-integratiepremies en de invoering van de Wet STAP (Wet stimulering arbeidsparticipatie). Voorstellen hierover worden later aangeboden.

De Meedoenpremies zijn ondersteunend aan het eerste en het tweede niveau van Maslow. Deze worden bij de ISD vertaald in de Wwb uitkering, de bijzondere bijstand, de langdurigheidtoeslag en de collectieve ziektekostenverzekering. Bij het beoordelen van het effect van de Meedoenpremies betrekken we daarom ook de effectiviteit van de bijzondere bijstand, de langdurigheidtoeslag en de collectieve ziektekostenverzekering.

Signalen vanuit de gemeenteraden en klantenraden over de wenselijkheid van een zogenaamde witgoedregeling worden in deze notitie meegenomen. Deze regeling is bestemd voor de vervanging van duurzame gebruiksgoederen, zoals een wasmachine, een koelkast of een kooktoestel. Deze extra regeling valt onder de bijzondere bijstand. In dat hoofdstuk zal er specifieke aandacht aan deze wens worden besteed.

In deze notitie beginnen we met het schetsen van de beleidskaders. Vervolgens worden de Meedoenpremies beschreven, geëvalueerd en zullen er direct aanbevelingen volgen. Daarna worden de bijzondere bijstand en de langdurigheidtoeslag onder de loep genomen. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de wens voor een witgoedregeling. De collectieve verzekering wordt opvolgend geëvalueerd, wat ook zal leiden tot aanbevelingen over deze uitkering. Tenslotte wordt in zijn algemeenheid ingegaan op welke manier de successen in het bereik van de Meedoenpremies ook ingezet kunnen worden voor het terugdringen van niet-gebruik van andere regelingen. Een aanbeveling over de uitbreiding van de doelgroepen worden daarna verder beargumenteerd. Concluderend worden alle aanbevelingen opgesomd en worden de financiële consequenties uiteengezet.

3. BELEIDSKADERS EN REGELINGEN

De belangrijkste beleidskaders worden gevormd door:

- de Wet werk en bijstand van 9 oktober 2003 die vanaf 1 januari 2004 in werking is getreden;
- de kadernota Wwb van de gemeente (2004);
- de nota Meedoen Mogelijk Maken (2007).

Vanuit deze beleidskaders kennen we diverse regelingen zoals de langdurigheidstoeslag voor mensen die een aantal jaren op bijstandsniveau leven. Deze regeling is vanaf 1 januari 2009 gedecentraliseerd, waardoor ruimte ontstaat voor eigen gemeentelijk beleid.

We kennen daarnaast de Bijzondere Bijstand, een vergoeding voor noodzakelijke kosten van bestaan die voortvloeien uit bijzondere individuele omstandigheden. Hierbij kan het gaan om zaken als medische- en verpleegkundige kosten, kosten voor speciale diëten en kleding en dergelijke. Binnen het kader van de bijzondere bijstand kennen we voor mensen met een Wwb-uitkering de mogelijkheid om deel te nemen aan de collectieve ziektekostenverzekering bij Groene Land Achmea of Menzis.

In de nota Meedoen Mogelijk Maken wordt de overstap gemaakt van het traditionele minimabeleid, armoede bestrijden door het financieel ondersteunen van minima, naar een combinatie van armoedebestrijding en het activeren van minima met behulp van Meedoenpremies.

4. HET MEEDOENBELEID

In 2007 is door de gemeenteraden het Meedoenbeleid vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe armoede tegengegaan kan worden en de participatie van mensen met een laag inkomen bevorderd kan worden. Met dit Meedoenbeleid willen we 'Gezamenlijk de armoede te lijf gaan'. Het hoofddoel van dit beleid is dat inwoners van de drie gemeenten niet terecht komen in een situatie van sociale uitsluiting, dan wel hier niet in blijven. "Wij zorgen er voor dat iedereen actief mee kan doen ter voorkoming van sociale uitsluiting".

Het Meedoenbeleid zorgt voor een verschuiving van financieel gerichte ondersteuning naar integraal beleid gericht op mee kunnen doen in de maatschappij. Deze aanpak houdt in dat er voor grote groepen mensen (met een laag inkomen) beleid wordt ingezet gericht op het meedoen aan de maatschappij. Dit wordt bereikt via gebruik van meerdere beleidsterreinen, zoals onderwijs, economie, maatschappelijk werk, schuldhulpverlening en –preventie. Daarnaast blijft een financieel vangnet aanwezig.

De doelen van het Meedoenbeleid zijn:

- Het tegengaan van niet-gebruik;
- Het optimaliseren van het integrale beleid binnen de keten van werk en inkomen, maar ook onderwijs, zorg en welzijn;
- Het verhogen van de effectiviteit van armoede en minimabeleid;
- Het verhogen van de participatie van burgers met een laag inkomen;
- Het transformeren naar een beweging waarin meedoen centraal staat, waarbij de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staat en die gericht is op actie en beweging, zonder de consumerende werking van financiële regelingen.

Om dit te realiseren is gekozen voor een gericht instrument, namelijk de Meedoenpremies. Deze Meedoenpremies worden voor gerichte doelgroepen ingezet, namelijk:

- De werk en inkomen klant;
- De kinderen in gezinnen met een inkomensniveau van maximaal 120% van de geldende bijstandnorm;
- Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten, met een inkomen gelijk aan bijstandsniveau;
- 65-plussers met een (kale) AOW-norm.

Het Meedoenbeleid is geen statisch beleid, maar speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen. De economische recessie heeft zijn gevolg op dit beleidsterrein. De toenemende werkloosheid zorgt voor grotere groepen mensen met een laag inkomen. In de komende jaren blijven we de oorzaken van armoede en niet deelnemen aan de maatschappij pro-actief oppakken om nieuwe probleemsituaties te voorkomen.

Voor de groep met een grotere afstand op de arbeidsmarkt is de laatste jaren veel ingezet op ontwikkeling en maatschappelijke participatie. Het is van belang deze activiteiten juist nú voort te zetten.

4.1 Meedoenpact

Om de participatie van mensen met een laag inkomen extra te stimuleren werkt de ISD samen met maatschappelijke organisaties. Daarom maken wij afspraken om meedoen mogelijk te maken. Per gemeente zijn met diverse lokale partijen deals gesloten. Deze deals maken deel uit van het Meedoenpact. In het Meedoenpact 2009 zijn de deals opgenomen waarvan de effecten voor de doelgroep specifiek en meetbaar zijn. Het gaat dan om deals die aanwijsbaar meer inwoners in staat stellen om maatschappelijk actief te worden. Deze afspraken worden uitgewerkt in plannen van aanpak, die moeten leiden tot verbeteren van de participatie van de doelgroep en waarbij we ook weten dat het geld ingezet wordt waar het voor bedoeld is. Er wordt rekening mee gehouden dat de Meedoenpacts niet leiden tot extra administratieve handelingen en procedures.

Een voorbeeld waarmee de ISD in een Meedoenpact samenwerkt, is met het Jeugdsportfonds. De drie gemeenten geven elk een subsidie aan het Jeugdsportfonds. De contributie voor kinderen / jongeren in gezinnen met een laag inkomen kan door dit sportfonds rechtstreeks aan de sportvereniging betaald worden. Eventueel wordt ook een tegoedbon voor de aanschaf van noodzakelijke sportkleding en dergelijke verstrekt. De vergoeding kan niet rechtstreeks door de ouders worden aangevraagd. De aanvraag wordt ingediend door een intermediair. Dit kan bijvoorbeeld door iemand van maatschappelijk werk, een klantmanager van Werkplein Baanzicht of de school zijn. Vooral in de werving van intermediairs en bekendheid van het Fonds moet nog een slag worden gemaakt.

In het kader van het Meedoenpact worden hier afspraken over gemaakt. We onderzoeken ook of soortgelijke afspraken zijn te maken met het onlangs opgerichte Jeugdcultuurfonds. Dit fonds kent een identieke werkwijze, maar richt zich op actieve kunstbeoefening door kinderen. Momenteel is dit fonds alleen in het zuiden van het land actief.

4.2 Gebruik Meedoenregelingen

Na de invoering van de Meedoenpremies hebben we ons vooral gericht op het bereik van de doelgroep. Gekozen is om diverse bestanden te koppelen (zoals de leerlingenadministratie voor de Meedoenpremie schoolgaande kinderen). Dit zorgde ervoor dat sommige mensen automatisch de Meedoenpremie ontvingen. Het bereik van de regelingen is hiermee sterk verbeterd. De Meedoenregeling voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten kent ook een groot bereik. Dit is door middel van een campagne bereikt. Beide regelingen zijn bestemd voor uitgaven die participatie bevorderen.

Op de besteding van deze middelen vindt bewust geen strenge controle plaats. Uit de interviews met klanten die we gehouden hebben in het kader van het Meedoenpact is naar de besteding gevraagd. De meeste ouders gaven aan dat het geld specifiek voor de activiteiten van kinderen wordt gebruikt. De maatschappelijke organisaties betrokken in het Meedoenpact hebben hier in incidentele situaties wel twijfel over uitgesproken. Bij de Meedoenpremie voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten is dit beeld minder duidelijk. Uit de gehouden interviews bleek wel dat de geïnterviewden vaak al maatschappelijk actief waren (verenigingsleven / vrijwilligerswerk).

4.3 Evaluatie

Het succes van de Meedoenregeling is goed af te lezen in cijfers. Daarom zijn in de bijlage per gemeente de cijfers (aantallen en bedragen) opgenomen. Dit betreft de Meedoenregeling voor kinderen, inclusief de PC regeling en de Meedoenregeling voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten. Verder zijn er gegevens over de bijzondere bijstand opgenomen.

De regeling voor schoolgaande kinderen wordt zo veel mogelijk rechtstreeks, zonder ingewikkelde aanvraagprocedure, verstrekt. Door koppeling van de leerplichtgegevens met de bij de ISD bekende gegevens, bepalen we wie recht heeft op de regeling. We kunnen hierdoor zonder lastige procedures voor betrokkenen automatisch de regeling toekennen met als gevolg een groot bereik.

De regeling voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten kan nog gedurende een deel van het jaar volgend op het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft worden aangevraagd. Daarom zijn ook de aanvragen die in 2009 nog ingediend zijn, maar wel betrekking hebben op 2008, opgenomen. Deze verstrekkingen komen wel ten laste van de rekening 2009. Extra publiciteit in de eerste maanden heeft geleid tot veel extra aanvragen voor deze Meedoenpremie. Hiermee hebben we een groot bereik met deze regeling.

Er heeft geen strenge controle plaatsgevonden op de aanvragers van de Regelingen, om de laagdrempeligheid in stand te houden. Echter door de bewijsstukken die meegestuurd zijn blijkt dat het eigen vermogen van ouderen in sommige gevallen dusdanig toereikend is dat zij niet in de doelgroep vielen. Echter is er bewust voor gekozen geen vermogenstest uit te voeren, waardoor dit vermogen niet meegerekend werd.

4.4 Conclusie en aanbeveling

4.4.1. Doelgroep

Het Meedoenbeleid is een succesvol beleid, zeker als we naar het bereik van de doelgroep kijken. De vraag is echter of het in alle zaken de bedoelde doelgroep is. Bij de start van het Meedoenbeleid is bijvoorbeeld bewust gekozen voor het achterwege laten van de vermogenstoets, om de drempel en de bureaucratie zo laag mogelijk te houden. Dit zorgt er op dit moment voor dat ook ouderen met een AOW aangevuld met een klein pensioen en met vermogen toch in aanmerking komen voor de Meedoenpremie. Vanaf eind 2008 zien we een grote stijging in het aantal aanvragen van juist de 65-plussers, waarbij een behoorlijk aantal van deze aanvragers beschikt over een redelijk vermogen. Dit concluderen we uit de door aanvragers ingediende bewijsstukken. Een vermogenstoets lijkt dan ook gerechtvaardigd. Om rechtsongelijkheid tegen te gaan, zou deze vermogenstoets ook voor de andere Meedoenregelingen ingevoerd moeten worden.

Aanbeveling 1: Om de juiste doelgroep te kunnen blijven bedienen stellen we voor om met ingang van 1 januari 2010 voor de Meedoenpremies een vermogenstoets conform de Wwb in te voeren.

4.4.2. Besteding

Door het grote bereik van de doelgroep worden er veel Meedoenpremies verstrekt. Naar aanleiding van de interviews met klanten komt er geen eenduidig beeld naar voren over de besteding. Of het daarom in alle gevallen leidt tot het gewenste effect is moeilijk hard te maken. De vraag is dan hoe er meer zekerheid over de effectiviteit gekregen kan worden. Hiervoor is het nodig dat het duidelijk is dat het geld aangewend wordt om mee te doen.

Een laagdrempelige toegang en een verstrekking in natura (het meedoen mogelijk maken) is daarom een voor de hand liggende koers om de effectiviteit te vergroten.

Aanbeveling 2: Om de effectiviteit van het Meedoenbeleid te vergroten stellen we voor over te gaan tot het verstrekken van de voorziening of dienst in natura, waarbij we niet willen tornen aan de laagdrempelige toegang.

Dit bereiken we enerzijds via de afspraken in het Meedoenpact, waarbij deals worden gemaakt met maatschappelijke organisaties. Een tweede manier om de effectiviteit van het Meedoenbeleid te vergroten is door te participeren in een innovatief landelijk project (IPW-project²) onder leiding van de gemeente Deventer. Het IPW-project heeft als doel:

door de uitwisseling tussen gemeenten [en ISD'en] van kennis en kunde komen tot visie op en dieping in het armoedebeleid en deze te vertalen naar een effectieve en herkenbare lokaal samenhangende en vraaggerichte aanpak, waarmee de doelgroep wordt bereikt.

Deventer heeft ervaring opgedaan met het vraaggericht werken, hoe de juiste doelgroepen te bereiken, de integrale aanpak met meer beleidsterreinen en het delen van verantwoordelijkheid met andere partijen in de stad. Dit wordt vormgegeven in het project Rechtop! (zie voor informatie hierover de website www.rechtop.nu).

Ten derde willen we beter in beeld brengen welke regelingen er voor de doelgroep bestaan. Dit betreft de landelijke en eigen gemeentelijke regelingen die goed in beeld zijn en door de ISD ook in haar voorlichting naar inwoners bekend gemaakt wordt.

Het gaat ook om regelingen die nu minder in beeld zijn, maar wel bestemd zijn voor de doelgroep. We denken hier bijvoorbeeld aan specifieke regeling op scholen of bij sportverenigingen en gesubsidieerde activiteiten bij Welzijnsorganisaties. Hierbij is de indruk dat bestaande voorzieningen onbenut blijven en inwoners kansen laten liggen.

Een onderzoek moet een goed beeld opleveren van het diverse aanbod aan de doelgroepen van jong tot oud. Dit is belangrijk voorwerk voor de te nemen vervolgstappen:

- de dienstverlening aan de klant verbeteren;
- niet-gebruik van inkomensvoorzieningen tegengaan;
- de keuzemogelijkheden voor nieuw beleid duidelijk krijgen;
- de stapelingen/overlappenden in beleid inzichtelijk krijgen;
- input leveren voor het aanbod in natura (het eerder genoemde IPW-project).

² IPW staat voor Innovatie Programma Werk en Inkomen van het ministerie van SZW

5. BIJZONDERE BIJSTAND EN LANGDURIGHEIDSTOESLAG

De Wwb uitkering voorziet in de behoefte naar algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van de component reservering. Deze uitkering zou in principe toereikend moeten zijn voor het eerste en tweede niveau uit de Maslow Piramide (de fysiologische behoefte en de stabiliteitsbehoefte).

Door bijzondere omstandigheden kan zich de situatie voordoen dat het inkomen van belanghebbende niet volledig toereikend is ter voorziening in bepaalde noodzakelijke kosten. Wanneer voor dergelijke kosten geen beroep gedaan kan worden op de Wwb uitkering of deze uitgaven niet uit de eigen middelen kunnen worden betaald, dan kan daarvoor bijzondere bijstand worden verstrekt. Om recht te hebben op bijzondere bijstand is niet vereist dat belanghebbenden ook recht heeft op algemene bijstand. Bij bijzondere bijstand moet aangetoond worden dat het gaat om noodzakelijke en bijzondere kosten. Bijzondere bijstand brengt daarmee bureaucratie met zich mee. Bij de beoordeling van een aanvraag bijzondere bijstand moet het volgende gecontroleerd worden: doen de kosten zich voor, zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk, vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden en kunnen de kosten worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm.

Uit de praktijk blijkt dat mensen die langduriger afhankelijk zijn van een laag inkomen onder druk komen te staan. Vooral als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om het inkomen te verhogen. Ze krijgen dan te maken met kosten waarvoor de bijzondere bijstand niet altijd beschikbaar is. Voor deze groep mensen is bij de invoering van de Wwb in 2004 de langdurigheidstoeslag in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd. Dit wil zeggen dat de gemeenten hierin een grotere beleidsvrijheid hebben. Zo is bijvoorbeeld de hoogte van de langdurigheidstoeslag vrij. Bij de langdurigheidstoeslag staat de keuzevrijheid voorop.

De langdurigheidstoeslag is sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. De toeslag kan beschouwd worden als een persoonsgebonden budget voor noodzakelijke kosten. De langdurigheidstoeslag bedraagt in onze drie gemeenten (per 1 januari 2009):

- voor gehuwden € 498,00;
- voor alleenstaande ouders € 447,00;
- voor alleenstaanden € 349,00.

5.1 Bijzondere bijstand en aanvragen witgoed

5.1.1 Huidig beleid aanvragen witgoed

Onder witgoed verstaan we noodzakelijke gebruiksgoederen, zoals koelkast, wasmachine, kooktoestel en ijskast. De hoogte van de Wwb uitkering is in basis afdoende om voor de kosten van noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen een reservering te maken. Er komen natuurlijk situaties voor waarbij witgoed aan vervanging toe is, terwijl betrokkene nog niet voldoende heeft gereserveerd. Dan ligt het voor de hand deze mensen tegemoet te komen via bijzondere bijstand in de vorm van een geldlening. Alvorens bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen kan worden verstrekt, dient vast te staan dat de belanghebbende de benodigde geldlening niet kan verkrijgen via de normale kredietverlenende instanties (waaronder de GKB) waarmee belanghebbende het goed via gespreide betaling achteraf voldoet. Als deze lening niet mogelijk is, wordt de noodzaak van bijzondere bijstand onderzocht. Voor wat betreft de vorm van de bijzondere bijstand geldt de volgende voorkeur:

- borgtocht bij een geldlening via de normale kredietverlenende instanties als vaststaat dat, zonder optreden van de bijzondere bijstand als borg, de lening door de kredietverlenende instelling niet zal worden verstrekt;
- leenbijstand;
- bijstand om niet. (Bijstand hoeft niet terugbetaald te worden)

5.1.2 Verruiming beleid aanvragen witgoed

Binnen het huidige beleid bestaan, zoals boven beschreven, al mogelijkheden bijzondere bijstand te verstrekken voor witgoed. Door de gemeenten Aa Hunze, Assen en Tynaarlo zijn vragen gesteld over mogelijkheden een generieke witgoedregeling in te stellen. Binnen de huidige beleidsregels wordt onvoldoende ruimte gezien om tegemoet te komen aan de problemen in een huishouden met een minimuminkomen op het moment dat witgoed vervangen dient te worden. De ruimte in het inkomen om vooraf te reserveren of te lenen wordt in veel gevallen beperkt geacht. De gemeenten hebben gevraagd kritisch te kijken naar de zaken waarin de tegemoetkoming van bijzondere bijstand voor witgoed afgekeurd is. Hierbij moet goed naar de omstandigheden van de aanvrager gekeken worden.

Gezien het categoriale karakter van een bijzondere witgoed-regeling, is een dusdanige regeling op grond van de Wwb niet mogelijk.

Aanbeveling 3:

We stellen voor de bijzondere bijstand voor noodzakelijke gebruiksgoederen als volgt te wijzigen:

De bijstand om niet wordt verstrekt, onder de volgende voorwaarden:

- Het huishouden minimaal drie jaar (gekoppeld aan de referteperiode langdurigheid) een laag inkomen (120% bijstandsnorm) heeft en weinig spaargeld (gekoppeld aan de Wwb-vermogensgrens);
- Het gaat om de kosten van vervanging van een koelkast, wasmachine, fornuis (kookplaat of oven) of stofzuiger;
- Bijstand om niet wordt voor slechts één apparaat per jaar verstrekt;
- De bijstand wordt toegekend aan gezinnen met kinderen. Voor overige aanvragen geldt het reguliere bijzondere bijstandsbeleid. Op individuele gronden kan de bijstand om niet worden toegekend;
- Het apparaat tenminste 5 jaar oud is en niet meer te repareren (wordt vooraf gecontroleerd door onafhankelijk bedrijf);
- De daadwerkelijke kosten worden vergoed, echter maximaal het bedrag NIBUD prijzenlijst.

5.2 Decentralisatie Langdurigheidstoeslag

Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd. Tevens is de langdurigheidstoeslag sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. De langdurigheidstoeslag is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde belanghebbenden die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij geen vooruitzicht hebben op inkomensverbetering. De wetgever heeft bepaald dat de gemeenteraad nadere invulling dient te geven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. De gemeenteraad dient eveneens in de verordening de hoogte van de langdurigheidstoeslag te bepalen. Het college kan in (wetinterpretierende) beleidsregels aangeven wanneer er sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'.

Als uitgangspunt hebben we er voor gekozen dat zoveel mogelijk mensen met een laag inkomen in aanmerking komen voor een langdurigheidstoeslag. In verband daarmee is, aansluitend bij het vigerende meedoenbeleid, gekozen voor een inkomensgrens van 120 % van de bijstandsnorm (was tot nu 100%). Daarnaast is gekozen voor een kortere referteperiode (de periode waarin belanghebbende voorafgaand aan de aanvraag een minimuminkomen moet hebben gehad) en is het taaie – en vaak als onredelijk ervaren - begrip van “ontbrekend arbeidsmarktperspectief” los gelaten. Door de wetgever wordt de minimumleeftijd om in aanmerking te komen voor de langdurigheid verlaagd tot 21 jaar. Met de verhoging van het bedrag langdurigheidstoeslag, ontvangt de doelgroep een extra bedrag, bestemd voor vervanging witgoed.

Aanbeveling 4:

Binnen de eigen beleidsvrijheid langdurigheidstoeslag wordt voorgesteld de langdurigheid als volgt te wijzigen:

- de inkomensgrens verhogen van 100% naar 120%, aansluitend op de overige minimaregelingen;
- het begrip “ontbrekend arbeidsmarktperspectief” loslaten;
- de refertetermijn in de langdurigheid verlagen van vijf naar drie jaar;
- per 1 januari 2010 de bedragen vaststellen op: voor gehuwden € 498,00; voor alleenstaande ouders € 447,00 en voor alleenstaanden € 349,00 (peil 2009).

6. COLLECTIEVE ZIEKTEKOSTENVERZEKERING

Minima hebben behoefte aan een goede toegankelijkheid van de zorg. De steeds stijgende premies en de beperkte dekking van de Basisverzekering en aanvullende verzekering belemmert deze behoefte.

Kosten voor medische en verpleegkundige zorg worden voor een belangrijk deel vergoed via de AWBZ en de verplichte zorgverzekering op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Toch wil dat niet zeggen dat alle noodzakelijke medische kosten vergoed worden. Hiervoor zijn een aantal redenen te noemen:

- In de eerste plaats dekken de AWBZ en Zvw niet alle medische zorg, terwijl bovendien voor bepaalde hulp een eigen bijdrage betaald moet worden. Ook de aanvullende verzekeringen vergoeden niet alle zorg en kennen allerlei beperkingen zoals gedeeltelijke vergoedingen.
- In de tweede plaats heeft een steeds groter deel van de minima geen, of een onvoldoende aanvullende verzekering. Dat wordt vooral veroorzaakt door de hoger wordende premies.
- De eigen bijdrage van € 155,- in de zorgverzekeringswet leidt tot een extra barrière voor de toegankelijkheid van de zorg. Dit geldt vooral voor mensen met een laag inkomen.

Iemand met een laag inkomen die niet aanvullend verzekerd is, heeft een slechte toegang tot belangrijke delen van de gezondheidszorg. In principe biedt de bijzondere bijstand daarvoor geen uitkomst, omdat mensen geacht worden zich aanvullend te verzekeren. Het aantal bijstandsgerechtigden dat niet of onvoldoende aanvullend verzekerd is varieert per gemeente, maar beweegt zich landelijk tussen de 25 en 40%.

De gemeenten Aa en Hunze, assen en Tynaarlo maken zorg voor minima toegankelijker. De ISD biedt haar klanten daarom de mogelijkheid een collectieve ziektekostenverzekering af te sluiten, inclusief een Gemeente Extra Pakket. Hiervoor heeft de ISD een contract afgesloten met de verzekeraars Groene Land Achmea en Menzis. Deze collectieve verzekering is alleen toegankelijk voor Wwb-gerechtigden. Op dit moment hebben 840 ISD-klanten een collectieve verzekering afgesloten.

Met betrekking tot de collectieve ziektekostenverzekering zijn er een aantal aandachtspunten. In de besprekingen met de verzekeraars nemen we de volgende punten mee:

- Niet-verzekerden
Uit landelijk onderzoek blijkt dat de het percentage niet-verzekerden onder Wwb-gerechtigden laag is. Ook lokaal hebben we geen signalen dat het aantal niet-verzekerden in onze gemeenten zorgwekkend is. Hierop zou een uitzondering zijn voor de groep dak- en thuislozen. Wij doen nader onderzoek naar de verzekeringspositie van deze doelgroep.
- Verzekerde positie
We hebben niet in beeld of de doelgroep adequaat verzekerd is. Met adequaat verzekerd bedoelen we de basisverzekering met een passende aanvullende verzekering. Om deze reden stellen we in overleg met de verzekeraars een actieplan om de deelnamegraad aan de collectieve verzekering te verhogen.
- Uitbreiding doelgroep
De collectieve verzekering staat nu alleen open voor Wwb-gerechtigden. Vanuit rechtsgelijkheid moet de verzekering ook opengesteld worden voor anderen in dezelfde situatie. In ieder geval moet elke burger in onze gemeenten met een inkomen ter hoogte van de Wwb-norm, gebruik kunnen maken van de collectieve verzekering.
Om met de collectieve ziektekostenverzekering aan te sluiten bij de overige minimaregelingen (zie ook hoofdstuk 8), stellen we voor de doelgroep voor de collectieve verzekering nu vast te stellen op iedere burger met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.

Aanbeveling 5: We stellen voor de collectieve verzekering open te stellen voor de doelgroep met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm, gelijk aan de andere lokale minimaregelingen. Hiermee regelen we ook dat mensen die uitstromen naar werk, nog gebruik kunnen blijven maken van de voordelen van de collectieve verzekering.

Alle kosten voor medische zaken onder collectief brengen

De collectieve verzekering kent naast de basisverzekering en het aanvullend pakket een Gemeente Extra Pakket (GEP). In dit pakket zijn, in overleg met de gemeenten, voorzieningen opgenomen die buiten de verzekerde pakketten vallen, maar waarvan we het wel belangrijk dat deze door de verzekeraar verstrekt worden. Dit gaat bijvoorbeeld om de eigen bijdragen, brillen en contactlenzen. Verzekerden hoeven dan niet naast de vergoeding van de verzekeraar ook nog eens bijzondere bijstand aan te vragen, maar kunnen bij één loket terecht. De ISD betaalt aan de verzekeraar de GEP-vergoeding en een vergoeding voor de uitvoeringskosten.

Deze vergoeding voor uitvoering ligt lager dan de uitvoeringskosten voor een aanvraag bijzondere bijstand. We gaan met de verzekeraars in gesprek om de medische en verpleegkundige kosten die nu nog via de bijzondere bijstand worden vergoed ook onder te brengen bij de verzekeraar. Voor klanten betekent dit dat zij dan op één plek terecht kunnen.

Opnemen eigen risico in het verzekeringspakket

De basisverzekering kent per 1 januari 2009 een eigen risico van € 155,- per kalenderjaar. Hierdoor worden ook mensen met een laag inkomen geconfronteerd met zorgkosten die voor eigen rekening komen.

Compensatie van dit eigen risico vindt plaats via verhoging van de zorgtoeslag in combinatie met de eventuele extra compensatie voor chronisch zieken en gehandicapten. Achmea brengt bij een aantal behandelingen het eigen risico niet in rekening, voorwaarde is wel dat er contact wordt gezocht met de zogenaamde zorgbemiddeling.

Menzis kent geen kwijtschelding van de eigen bijdrage in het collectief. Achmea biedt de mogelijkheid de eigen bijdrage in het verzekeringspakket op te nemen (in het Gemeente Extra Pakket). De kosten hiervoor worden ingeschat op € 10 per verzekerde per maand. Uit uitspraken van de Centrale Raad van Beroep volgt dat bijzondere bijstand voor eigen bijdrage geen plicht voor de gemeente is, maar een mogelijkheid. De rijksoverheid heeft deze eigen bijdrage bewust ingesteld; zorgverzekeraars hebben daardoor een sturingsinstrument gekregen om doelmatige zorg en gezond gedrag te stimuleren. Voor de doelgroep chronisch zieken en gehandicapten geeft het Rijk compensatie.

Toch vinden we dat de eigen bijdrage voor mensen met een laag inkomen een te groot beslag op het besteedbaar inkomen legt. Dit geldt vooral voor mensen die veel zorgkosten maken. Om de toegankelijkheid van de zorg ook voor deze doelgroep te waarborgen, stellen we voor een compensatie te geven voor de eigen bijdrage. Binnen de Wwb bestaat de mogelijkheid bijstand voor ziektekostenverzekering categoriaal te verstrekken.

Door de eigen bijdrage in overleg met de verzekeraars op te nemen in de collectieve ziektekostenverzekering, bevorderen we deelname aan dit collectief. De eigen bijdrage kan dan tegen de werkelijke kosten met de ISD worden verrekend. Deze kosten komen ten laste van de bijzondere bijstand.

Nader overleg met de verzekeraars moet hierover nog plaats vinden.

Aanbeveling 6: Om de toegankelijkheid van de zorg ook voor mensen met een laag inkomen te waarborgen, stellen wij voor de eigen bijdrage in het pakket van de collectieve verzekering op te nemen.

7. TERUGDRINGEN NIET-GEBRUIK

De ISD heeft een gerichte aanpak ingezet om gebruik te stimuleren. Deze aanpak is succesvol gebleken. Deels zit dit terugdringen in de vorm van de meedoenregeling (verstrekken zonder ingewikkelde declaratieregeling). Daarnaast is gericht gewerkt aan maatregelen om het gebruik te stimuleren. Hierbij is ingezet op versimpeling van procedures, koppelingen van bestanden, ambtelijk toekennen van voorzieningen (waar bekend is dat er recht bestaat wordt zonder aanvraag toegekend). Verder wordt het gebruik succesvol gestimuleerd door diverse vormen van publiciteit, zoals de regelingenbrochure "*Waar heb ik recht op*", gerichte benadering van de doelgroep, het inschakelen van intermediairen zoals scholen en ouderenorganisaties en door samenwerkingsafspraken met partijen uit het maatschappelijke middenveld.

Dit heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat het aantal meedoenpremies voor kinderen op de basisschool gestegen is van 987 in 2007 tot 1.319 in 2008. Door een koppeling met de leerplichtadministratie is er sprake van een sluitende aanpak.

De premie voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten is door deze aanpak gestegen van 669 in 2007 naar bijna 1912 in 2008. Van deze 1912 zijn er 1183 nog in 2009 ingediend. Dit is het gevolg van gerichte publiciteitscampagne. Met name de doelgroep die een AOW uitkering met een klein pensioentje ontvangt was moeilijk in beeld te krijgen. We kunnen nu zeggen dat hierbij het bereik ook fors is gestegen.

Uit landelijk onderzoek blijkt dat aanzienlijke groepen burgers geen gebruik maken van de landelijke voorzieningen: huur -, zorg - en kinderopvangtoeslag. Het Inlichtingenbureau beschikt over een bestand van niet-aanvragers uit het Wwb-bestand. Tevens wordt een bestand aangeboden met betalingsachterstand zorgverzekeraars. Het niet aanvragen van de toeslagen kan mensen tot maximaal € 200,- per maand schelen. Deze klanten worden actief benaderd om deze toeslagen alsnog aan te vragen. De verwachting is dat mensen die de toeslagen niet aanvragen, ook op andere terreinen hun rechten niet claimen. Een actieve benadering van de klanten bij betalingsachterstanden zorgverzekeraars voorkomt hoogoplopende schulden. De ISD gebruikt deze informatie voor gerichte dienstverlening aan onze klanten. Terugdringen van niet-gebruik blijft voortdurend onze aandacht houden. Hierbij is een strategische gerichte benadering van de doelgroepen onontbeerlijk,

Op het moment is de hulpverlening bij het invullen van formulieren en het verstrekken van informatie aan de doelgroep versnipperd. Om de niet bereikte doelgroep zoveel mogelijk te bereiken is een verdere samenwerking gewenst tussen de maatschappelijke organisaties. In het Meedoenpact zijn hierover afspraken gemaakt. Deze hebben als doel het opzetten van zogenaamde formulierenbrigades. Deze kunnen mensen helpen bij het invullen van formulieren voor inkomensafhankelijke regelingen en belastingteruggaaf. Een actieve rol van de doelgroep is hierbij gewenst.

In de terugkoppelingen van de resultaten van het Meedoenpact wordt u over de voortgang geïnformeerd.

8. DOELGROEP

De drie gemeenten hanteren zoveel mogelijk één inkomensgrens voor het sociale zekerheidsbeleid. Op dit moment is dat 120% van de bijstandsnorm. Dit betekent voor inwoners tussen de 21 en 65 jaar:

- voor een alleenstaande een inkomen van maximaal € 1.078 per maand
- voor een alleenstaande ouder maximaal € 1.387 per maand en voor
- gehuwden of samenwonenden maximaal € 1.541 per maand

Deze bedragen zijn inclusief vakantiegeld. Het door het Centraal Plan Bureau voor 2009 vastgestelde netto modaal inkomen is (inclusief vakantiegeld) € 1.615 per maand.

Het vaststellen van één inkomensgrens geeft duidelijkheid voor de klant en in de uitvoering.

Landelijk gezien zitten de ISD gemeenten met 120% aan de bovenkant. We zien dat veel gemeenten een inkomensgrens hanteren tussen 110% en 120%. Ook het Sociaal en Cultureel Planbureau hanteert de grens van 120%.

Zoals hierboven beschreven is er in onze gemeenten behoorlijk geïnvesteerd in het bereik van deze doelgroep. Dit heeft er ook toe geleid dat we de doelgroep nu goed in beeld hebben. Deze doelgroep wordt in onze gemeenten tot nu ook gezien als de groep die deze extra inkomensondersteuning nodig heeft.

Als de verordening langdurigheidstoelage is vastgesteld en de doelgroep voor de collectieve ziektekostenverzekering is aangepast staan alle gemeentelijke inkomensondersteunende maatregelen open voor inwoners met een gezinsinkomen tot 120% van de bijstandsnorm. De uitzondering hierop vormt de Kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Deze is vastgesteld op 100%. Dit is echter landelijk bepaald.

Wij adviseren u dan ook de inkomensgrens voor deze regelingen op 120% te handhaven en voor de collectieve verzekering minima te wijzigen in 120%. Alleen de kwijtschelding kent dan nog een afwijkende inkomensgrens.

9. RESUME AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1: Om de juiste doelgroep te kunnen blijven bedienen stellen we voor om met ingang van 1 januari 2010 voor de meedoenpremies een vermogenstoets conform de Wwb in te voeren.

Ingangsdatum	1 januari 2010
Doelgroep	65+, chronisch ziek en gehandicapten en meedoen doelgroep schoolgaande kinderen (huidige doelgroep van deze meedoenpremies)
Beoogd maatschappelijk effect	Stimuleren van maatschappelijk participatie van de doelgroep. Door invoering van de vermogenstoets, beperken we de doelgroep tot die klanten die door een laag inkomen en geen of weinig vermogen de ondersteuning nodig hebben.
Verordening	Meedoen
Uitvoerder	De ISD is uitvoerder van de meedoenregelingen.

Aanbeveling 2: Om de effectiviteit van het meedoenbeleid te vergroten over gaan tot het verstrekken van de voorziening of dienst in natura, waarbij we niet willen tornen aan de laagdrempelige toegang.

Ingangsdatum	In een afzonderlijk voorstel wordt u nader geïnformeerd over de verdere uitwerking en de ingangsdatum
Doelgroep	De huidige doelgroepen van de Meedoenpremie
Beoogd maatschappelijk effect	Stimuleren van maatschappelijk participatie van de doelgroep. Door verstrekken in natura verwachten we de effectiviteit te verhogen.
Verordening	Meedoen
Uitvoerder	De ISD is uitvoerder van de meedoenregelingen. In het meedoenpact vindt hierover overleg plaats met andere beleidsvelden en betrokken maatschappelijke organisaties.

Aanbeveling 3:

We stellen voor de bijzondere bijstand voor noodzakelijke gebruiksgoederen als volgt te wijzigen:

De bijstand wordt om niet verstrekt onder de volgende voorwaarden:

- Het huishouden minimaal drie jaar (gekoppeld aan de referentieperiode langdurigheid) een laag inkomen (120% bijstandsnorm) heeft en weinig spaargeld (gekoppeld aan de Wwb-vermogensgrens);
- Het gaat om de kosten van vervanging van een koelkast, wasmachine, fornuis (kookplaat of oven) of stofzuiger;
- De bijstand wordt toegekend aan gezinnen met kinderen. Voor ovrig aanvragen geldt het reguliere bijzondere bijstandsbeleid. Op individuele gronden kan we bijstand om niet worden toegekend;
- Bijstand om niet wordt voor slechts één apparaat per jaar verstrekt;
- Het apparaat ten minste 5 jaar oud is en niet meer te repareren (wordt vooraf gecontroleerd door onafhankelijk bedrijf);
- De daadwerkelijke kosten worden vergoed, echter maximaal het bedrag NIBUD prijzenlijst.

Ingangsdatum	1 januari 2010
Doelgroep	Huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm, die minimaal drie jaar een inkomen op of onder deze inkomensgrens hebben.
Beoogd maatschappelijk effect	Versterken van de zekerheid en stabiliteit in de thuissituatie (2 ^{de} niveau piramide van Maslow).
Richtlijn	Bijzondere Bijstand (ISD)
Uitvoerder	De ISD is uitvoerder van de bijzondere bijstand.

Aanbeveling 4:

Binnen de eigen beleidsvrijheid langdurigheidstoeslag wordt voorgesteld de langdurigheid als volgt te wijzigen:

- de inkomensgrens verhogen van 100% naar 120%, aansluitend op de overige minimaregelingen;
- het begrip "ontbrekend arbeidsmarktperspectief" loslaten;
- de referetetermijn in de langdurigheid verlagen van vijf naar drie jaar;
- per 1 januari 2010 de bedragen vaststellen op: voor gehuwden € 498,00; voor alleenstaande ouders € 447,00 en voor alleenstaanden € 349,00 (peil 2009).

Ingangsdatum	1 januari 2009 (wat betreft de eisen langdurigheidstoeslag) 1 januari 2010 (wat betreft het vaststellen van de bedragen)
Doelgroep	De langdurigheidstoeslag is bedoeld voor belanghebbenden die langdurig een laag inkomen hebben en geen uitzicht hebben op inkomensverbetering.
Beoogd maatschappelijk effect	Versterken van de zekerheid en stabiliteit in de thuissituatie (2 ^{de} niveau piramide van Maslow).
Verordening	Meedoen
Uitvoerder	De ISD is uitvoerder van de langdurigheidstoeslag.

Aanbeveling 5: We stellen voor de collectieve verzekering open te stellen voor de doelgroep met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm, gelijk aan de andere lokale minimaregelingen. Hiermee regelen we ook dat mensen die uitstromen naar werk, nog gebruik kunnen blijven maken van de voordelen van de collectieve verzekering.

Ingangsdatum	1 januari 2010
Doelgroep	Iedere burger met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Gelijk aan de meedoenpremies.
Beoogd maatschappelijk effect	Verbeteren verzekeringspositie van burgers met een laag inkomen. Mensen die in een zelfde financiële situatie verkeren als Wwb-gerechtigden moeten ook van dezelfde regelingen gebruik kunnen maken.
Verordening	Geen, geregeld in uitvoeringsregels en contracten met verzekeraars
Uitvoerder	De ISD is uitvoerder van de collectieve ziektekostenverzekering.

Aanbeveling 6: Om de toegankelijkheid van de zorg ook voor mensen met een laag inkomen te waarborgen, stellen wij voor de eigen bijdrage in het pakket van de collectieve verzekering op te nemen.

Ingangsdatum	1 januari 2010
Doelgroep	Iedere burger met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.
Beoogd maatschappelijk effect	Verbeteren toegankelijkheid van de zorg voor mensen met een laag inkomen.
Verordening	Geen, geregeld in uitvoeringsregels en contracten met verzekeraars
Uitvoerder	De ISD is uitvoerder van de collectieve ziektekostenverzekering.

VERORDENINGEN:

De vaststelling van bovenstaande aanbevelingen heeft gevolgen voor de diverse verordeningen. Deze wijzigingen op de verordeningen zullen wij u op een later tijdstip voorleggen.

10. FINANCIËLE GEVOLGEN

Gemeente Aa en Hunze:

Voor 2010 worden de volgende uitgaven verwacht:

Regeling	Begroet 2010	Effect nieuw beleid
Aanbeveling 1 Vermogenstoets meedoenpremie chronisch zieken, gehandicapten en ouderen	€ 120.000	Huidig beleid leidt tot een uitzetting van € 60.000 Effect nieuw beleid is - € 20.000 ^{3 4}
Vermogenstoets meedoenpremies kinderen	€ 99.550	Huidig beleid leidt tot uitzetting van € 38.450 Effect nieuw beleid is - € 15.000
Aanbeveling 2 Meedoenbeleid verstrekken in natura		p.m. ⁵
Aanbeveling 3 bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen		+ € 40.000 ⁶
Aanbeveling 4 Wijziging langdurigheidstoeslag	€ 30.000	+ € 8.000 ⁷
Aanbeveling 5 Open stellen collectieve ziektekostenverzekering	Verstrekkings i.k.v. het gemeente extra pakket zijn opgenomen in de bijzondere bijstand	+ € 2.000 ⁸
Aanbeveling 6 Eigen bijdrage zorgverzekering vergoeden	Verstrekkings i.k.v. het gemeente extra pakket zijn opgenomen in de bijzondere bijstand	+ € 12.000 ⁹

³ We zijn uitgegaan van de verstrekte meedoenpremies in 2008, minus € 15.000 i.v.m. het instellen van de inkomensgrens

⁴ Bij invoeren van de nieuwe verordening langdurigheid, zal er een verschuiving plaats vinden van meedoen naar langdurigheid

⁵ Bij verdere uitwerking van het verstrekken in natura worden ook de financiële consequenties meegenomen

⁶ Uitgaande van een doelgroep van 100 huishoudens met een gemiddelde jaarverstreking van € 400,-

⁷ in de berekening is rekening gehouden met de uitbreiding door aanvragen 65+'ers (aanbeveling 1) en 10% extra voor extra aanvragen door de overige uitbreidingen

⁸ Betreft extra kosten voor het Gemeente Extra Pakket. Tegenover deze kosten staat een bezuiniging op uitvoeringskosten (deze zijn in de berekening niet meegenomen).

⁹ Uitgaande van 100 deelnemers en een jaarbedrag van € 120,-. Tegenover deze kosten staat een bezuiniging op uitvoeringskosten (deze zijn in de berekening niet meegenomen).

Gemeente Assen:

Voor 2010 worden de volgende uitgaven verwacht:

Regeling	Begroet 2010	Effect nieuw beleid
Aanbeveling 1 Vermogenstoets meedoenpremie chronisch zieken, gehandicapten en ouderen	€ 400.000	Het saldo van het effect van het huidige beleid met het effect van het nieuwe beleid is - € 55.000 ^{10 11}
Vermogenstoets meedoenpremies kinderen	€ 523.550	- € 98.000
Aanbeveling 2 Meedoenbeleid verstrekken in natura		p.m. ¹²
Aanbeveling 3 bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen		+ € 320.000 ¹³
Aanbeveling 4 Wijziging langdurigheidstoeslag	€ 290.000	+ € 35.000 ¹⁴
Aanbeveling 5 Open stellen collectieve ziektekostenverzekering	Verstrekkings i.k.v. het gemeente extra pakket zijn opgenomen in de bijzondere bijstand	+ € 25.000 ¹⁵
Aanbeveling 6 Eigen bijdrage zorgverzekering vergoeden	Verstrekkings i.k.v. het gemeente extra pakket zijn opgenomen in de bijzondere bijstand	+ € 78.000 ¹⁶

¹⁰ We zijn uitgegaan van de verstrekte meedoenpremies in 2008, minus € 45.000 i.v.m. het instellen van de inkomensgrens

¹¹ Bij invoeren van de nieuwe verordening langdurigheid, zal er een verschuiving plaats vinden van meedoen naar langdurigheid

¹² Bij verdere uitwerking van het verstrekken in natura worden ook de financiële consequenties meegenomen

¹³ Uitgaande van een doelgroep van 800 huishoudens met een gemiddelde jaarlijkse verstrekking van € 400,-

¹⁴ in de berekening is rekening gehouden met de uitbreiding door aanvragen 65+'ers (aanbeveling 1) en 10% extra voor extra aanvragen door de overige uitbreidingen

¹⁵ Betreft extra kosten voor het Gemeente Extra Pakket. Tegenover deze kosten staat een bezuiniging op uitvoeringskosten (deze zijn in de berekening niet meegenomen).

¹⁶ Uitgaande van 650 deelnemers en een jaarbedrag van € 120,-. Tegenover deze kosten staat een bezuiniging op uitvoeringskosten (deze zijn in de berekening niet meegenomen).

Gemeente Tynaarlo:

Voor 2010 worden de volgende uitgaven verwacht:

Regeling	Begroet 2010	Effect nieuw beleid
Aanbeveling 1 Vermogenstoets meedoenpremie chronisch zieken, gehandicapten en ouderen	€ 100.000	Voortzetting ongewijzigd beleid leidt tot uitzetting met € 65.000 Effect nieuw beleid is - € 20.000 ^{17 18}
Vermogenstoets meedoenpremies kinderen	€ 90.950	Voortzetting ongewijzigd beleid leidt tot uitzetting met € 56.050 Effect nieuw beleid is - € 15.000
Aanbeveling 2 Meedoenbeleid verstrekken in natura		p.m. ¹⁹
Aanbeveling 3 bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen		+ € 40.000 ²⁰
Aanbeveling 4 Wijziging langdurigheidstoeslag	€ 30.000	+ € 8.000 ²¹
Aanbeveling 5 Open stellen collectieve ziektekostenverzekering	Verstrekkings i.k.v. het gemeente extra pakket zijn opgenomen in de bijzondere bijstand	+ € 2.000 ²²
Aanbeveling 6 Eigen bijdrage zorgverzekering vergoeden	Verstrekkings i.k.v. het gemeente extra pakket zijn opgenomen in de bijzondere bijstand	+ € 6.000 ²³

¹⁷ We zijn uitgegaan van de verstrekte meedoenpremies in 2008, minus € 15.000 i.v.m. het instellen van de inkomensgrens

¹⁸ Bij invoeren van de nieuwe verordening langdurigheid, zal er een verschuiving plaats vinden van meedoen naar langdurigheid

¹⁹ Bij verdere uitwerking van het verstrekken in natura worden ook de financiële consequenties meegenomen

²⁰ Uitgaande van een doelgroep van 100 huishoudens met een jaarlijkse verstrekking van gemiddeld € 400,-

²¹ In de berekening is rekening gehouden met de uitbreiding door aanvragen 65+'ers (aanbeveling 1) en 10% extra voor extra aanvragen door de overige uitbreidingen.

²² Betreft extra kosten voor het Gemeente Extra Pakket. Tegenover deze kosten staat een bezuiniging op uitvoeringskosten (deze zijn in de berekening niet meegenomen).

²³ Uitgaande van 50 deelnemers en een jaarbedrag van € 120,-. Tegenover deze kosten staat een bezuiniging op uitvoeringskosten (deze zijn in de berekening niet meegenomen).

BIJLAGE: EVALUATIE MEEDOEN CIJFERS
Gemeente Aa en Hunze
Realisatie 2007 en 2008

Doelgroep	Maatregel	Aantal 2007	Bedrag €	Aantal 2008	Bedrag €
Kinderen	Meedoenpremies Basisschool	138	€ 27.200	230	€ 47.150
	Meedoenpremies Voortgezet Onderwijs	27	€ 12.600	36	€ 16.800
	PC's	0	0	63	€ 60.670
	Internet vergoedingen	0	0	64	€ 13.570
Chronisch zieken, gehandicapten en ouderen	Meedoenpremies	138	€ 53.084	445	€ 174.223
Bijzondere bijstand	Verstrekingen	394	€ 49.327	555	€ 95.919
Langdurigheids-toeslag		55	€ 21.696	67	€ 26.206

Aantallen collectieve verzekerden ultimo 2008	
HGL	59
Menzis	10
Totaal	69

Gemeente Assen*Realisatie 2007 en 2008*

Doelgroep	Maatregel	Aantal 2007	Bedrag €	Aantal 2008	Bedrag €
Kinderen	Meedoenpremies Basisschool	756	€ 154.400	962	€ 197.200
	Meedoenpremies Voortgezet Onderwijs	69	€ 32.500	573	€ 115.500
	PC's	191	€ 194.376	131	€ 104.800
	Internet vergoedingen			237	€ 51.480
Chronisch zieken, gehandicapten en ouderen	Meedoenpremies	445	€ 170.047	1033	€ 388.227
Bijzondere bijstand	Verstrekkingsen	2.591	€ 649.895	2.639	€ 654.229
Langdurigheids-toeslag		482	€ 191.382	558	€ 223.838

Aantallen collectieve verzekerden ultimo 2008	
HGL	659
Menzis	44
Totaal	703

Gemeente Tynaarlo*Realisatie 2007 en 2008*

Doelgroep	Maatregel	Aantal 2007	Bedrag €	Aantal 2008	Bedrag €
Kinderen	Meedoenpremies Basisschool	93	€ 18.500	127	€ 39.405
	Meedoenpremies Voortgezet Onderwijs	66	€ 15.600	66	€ 15.840
	PC's	0	0	88	€ 78.780
	Internet vergoedingen	0	0	56	€ 12.062
Chronisch zieken, gehandicapten en ouderen	Meedoenpremies	86	€ 30.920	434	€ 158.506
Bijzondere bijstand	verstrekkingen	521	€ 159.207	767	€ 168.212
Langdurigheids-toeslag		89	€ 35.843	130	€ 51.573

Aantallen collectieve verzekerden ultimo 2008 Tynaarlo	
HGL	35
Menzis	33
Totaal	68